

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Vergaderjaar 2006-2007

- 30 956** Wijziging van onder meer de Wet op de expertisecentra en de Wet op het onderwijstoezicht in verband met het wegnemen van enkele knelpunten bij leerlinggebonden financiering en het opheffen van de landelijke commissie toezicht indicatiestelling

Nota naar aanleiding van het verslag

Ontvangen

Graag wil ik de leden van de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap danken voor de opmerkingen die zij in het verslag hebben gemaakt en voor de vragen die zij hebben gesteld. Op de gestelde vragen ga ik, mede namens de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, hieronder in. Daarbij wordt de indeling van het verslag als uitgangspunt genomen. Waar dat de beantwoording ten goede komt, zijn gelijklopende vragen samen genomen.

I. ALGEMEEN

Het verheugt mij dat de leden van de CDA-fractie, SP-fractie, VVD-fractie, ChristenUnie-fractie en de SGP-fractie met belangstelling en de leden van de PvdA-fractie met waardering en grotendeels met instemming hebben kennisgenomen van het wetsvoorstel.

De leden van bovengenoemde fracties hebben nog wel een aantal vragen en opmerkingen.

1. Indicatiestelling

De leden van de CDA-fractie willen weten of door het gebruik van één aanmeldingsformulier voor onderwijs en zorg er automatisch ook een inhoudelijke afstemming is tussen onderwijs en zorgbehoefte.

Door het aanmeldingsformulier, bedoeld in de Regeling indicatiecriteria en aanmeldingsformulier leerlinggebonden financiering (hierna: aanmeldingsformulier), niet langer voor te schrijven, ontstaat de mogelijkheid om verschillende indicatieaanvragen in een keer te doen. Doel van de indicatiestelling is te beoordelen of een jongere in aanmerking komt voor bijvoorbeeld leerlinggebonden financiering (hierna: LGF) of voor extra (jeugd)zorg. Een indicatiecommissie - of dat nu gaat om onderwijs of (jeugd)zorg - mag alleen die gegevens gebruiken en inzien die noodzakelijk zijn voor de betreffende indicatie. Waar een onderwijsindicatie overeenkomt met een (jeugd)zorgindicatie kan de aanvraag hiervoor worden gecombineerd. Dit zal vooral het geval zijn voor jongeren met ernstige gedragsproblemen die zowel extra ondersteuning in onderwijs als in jeugdzorg nodig hebben. Deze gecombineerde indicatiestelling is echter niet handelingsgericht. Dat betekent dat met het aanvragen van meerdere indicaties via één formulier de afstemming van onderwijs en zorg niet automatisch ook inhoudelijk zijn afgestemd. Afstemming en samenwerking op het gebied van de indicatiestelling kan wel een eerste stap zijn om ook te komen tot inhoudelijke afstemming.

Graag vernemen de leden van de CDA-fractie of het nieuwe aanmeldingsformulier leidt tot een verkorting van de wachtlijsten.

Hoewel het huidige aanmeldingsformulier als bureaucratisch wordt ervaren, is het naar mijn mening niet de *oorzaak* van de wachtlijsten. Het niet langer voorschrijven van dat aanmeldingsformulier leidt dan ook niet automatisch tot een verkorting van de wachtlijsten. Wel denk ik dat het niet langer voorschrijven van het formulier een basis biedt om regionaal te bezien of de indicatiestelling - in afstemming met de (jeugd)zorg - effectief en efficiënt is ingericht. Betrokkenen binnen een regio hebben met de wijziging meer ruimte om het indicatieproces beter afgestemd in te richten. Dat kan de totale doorlooptijd van de indicatieprocedure verkorten. De wijziging is primair van belang voor de 'klant', de ouders of leerlingen; zij hoeven dan maar één indicatie aan te vragen.

Verder vragen de leden van de CDA-fractie hoe het nieuwe aanmeldingsformulier er uit komt te zien.

Hoe het formulier er uit komt te zien, is niet exact te voorspellen. Immers, met de wijziging krijgen regionale expertisecentra (hierna: REC's) en commissies voor indicatiestelling (hierna: Cvl's) de ruimte om de aanmelding voor een indicatiestelling dusdanig in te richten dat daarin alleen die informatie is opgenomen die van belang is voor de indicatiestelling.

De leden van de PvdA-fractie vragen de regering of per voorgestelde wijziging kan worden aangegeven of en hoe deze wijziging past binnen de ontwikkelingen inzake passend onderwijs en zorgplicht. Voordat ik per categorie wijzigingen inga op deze vraag, merk ik op dat het wenselijk is deze voorgestelde wijzigingen op korte termijn te realiseren en deze niet te laten wachten op een fundamentele herziening van de zorgstructuren binnen het onderwijs (zie hierover ook Kamerstukken II 2006/07, 30 956, nr. 3, blz. 1). Uiteraard zijn de wijzigingen zo geformuleerd dat deze niet strijdig zijn met de ontwikkelingen binnen 'passend onderwijs'.

Ik onderscheid de volgende categorieën wijzigingen:

- *Toezicht indicatiestelling van LCTI naar inspectie*

Deze wijziging past op verschillende manieren binnen passend onderwijs. Zo heeft passend onderwijs als inzet een integraal onderwijs(zorg)arrangement voor alle leerlingen. De eenzijdige sterke nadruk op de toegang tot extra zorg (op grond van indicatiestelling) moet mijns inziens verschuiven naar een visie waarbij het kind centraal staat en waarbij wordt bekeken wat het kind nodig heeft. Het beleggen van het toezicht op de indicatiestelling bij de inspectie, die ook toezicht houdt op de kwaliteit van het onderwijs, versterkt een integrale aanpak. Ook de ontwikkelingen op het gebied van integraal toezicht onderwijs en jeugdzorg dragen bij aan een integrale aanpak (één kind, één plan). Immers, ook vanuit de inspectie vindt dan een integrale beoordeling plaats.

- *Vereenvoudiging indicatiestelling*

Verskillende maatregelen worden voorgesteld om tot vereenvoudiging van de indicatiestelling te komen. Zoals hiervoor aangegeven zou de nadruk op indicatiestelling moeten verschuiven naar een aanpak waarbij het kind centraal staat, een meer handelingsgerichte aanpak. Vereenvoudiging van de indicatiestelling past daarbij. Er ontstaat immers meer ruimte de indicatiestelling af te stemmen met de (jeugd)zorg en er komt meer ruimte om te differentiëren zodat aangesloten kan worden bij wat het kind in het onderwijs nodig heeft.

- *Aanvragen indicatiestelling door het bevoegd gezag*

Het bieden van een passend onderwijsprogramma kan worden belemmerd indien ouders geen indicatie aanvragen terwijl het kind wel extra ondersteuning nodig heeft om het onderwijs te kunnen volgen. Deze wijziging biedt een extra handvat om ook voor die leerlingen een passend programma te kunnen ontwikkelen.

- *Bekostiging leerlingen afkomstig uit een residentiële instelling*

Deze wijziging kan los worden gezien van passend onderwijs. Enerzijds wordt met deze wijziging de bekostiging gestroomlijnd, hetgeen scholen (in een vroeg stadium) duidelijkheid biedt over de bekostiging in het volgende schooljaar en minder administratieve lasten geeft. Anderzijds gaat het hier om een maatregel die voorkomt dat plaatsen onterecht worden bekostigd.

- *Inrichten afdelingen voor voortgezet speciaal onderwijs*

Het mogelijk maken voor scholen voor speciaal onderwijs (hierna: so) om afdelingen voor voortgezet speciaal onderwijs (hierna: vso) in te richten, vergroot de mogelijkheden om voor alle leerlingen een passend programma te bieden. De wijziging past dan ook bij passend onderwijs.

De leden van de PvdA-fractie informeren naar het verwachte tijdstip van de indiening van de wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs ten behoeve van de invoering van de leerlinggebonden financiering in het MBO. Het wetsvoorstel is onlangs ingediend (Kamerstukken II 2006/07, 31 037, nr. 2).

De leden van de VVD-fractie geven aan dat het als verbetering is te beschouwen dat het aanmeldingsformulier niet langer bij ministeriële regeling wordt voorgeschreven. Deze leden vragen de regering of zij zicht heeft op de wijze waarop de organisaties in het onderwijs en de zorg met de hierdoor ontstane ruimte zullen omgaan.

In het kader van de Operatie Jong, thema harmonisering indicatiestelling, is in een aantal regio's ervaring opgedaan met integrale indicatiestelling onderwijs en (jeugd)zorg. Een van de regio's die heeft meegedaan, is Rotterdam. In vervolg op de pilot is in Rotterdam een traject gestart om te komen tot een digitaal aanmeldingsformulier binnen de grenzen van de Wet bescherming persoonsgegevens. Bij de ontwikkeling van dit formulier zijn ook ICTU (stichting die de overheid ondersteunt bij het gebruiken en vertalen van beleid in ICT) en de ministeries van VWS en OCW betrokken. Op dit moment wordt proefgedraaid. Wanneer de resultaten positief zijn, kunnen ook andere regio's gebruik gaan maken van het digitale formulier. Ook is mij bekend dat andere regio's werken aan een formulier dat zowel bruikbaar is voor de indicatiestelling van onderwijs als (jeugd)zorg. Gelet op de inzet waarmee veel regio's al bezig zijn om tot betere afstemming tussen (jeugd)zorg en onderwijs te komen, heb ik er vertrouwen in dat organisaties de ruimte gebruiken om tot verbetering van het indicatieproces te komen.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen wat in de praktijk precies het verschil wordt in administratieve lasten wanneer het gaat om het invullen van formulieren die met voorliggende wetswijziging worden toegestaan in vergelijking tot de formulieren die bij ministeriële regeling zijn voorgeschreven. Daarnaast verzoeken deze leden de regering een inschatting te geven van het concrete positieve effect dat met het loslaten van het formulier bij ministeriële regeling wordt behaald.

De mate waarin de wijziging leidt tot minder administratieve lasten, is sterk afhankelijk van de wijze waarop het indicatieproces op regionaal niveau wordt ingericht. Kritiek op het huidige formulier is dat dit erg bureaucratisch is. Met de wijziging ontstaat ruimte daar iets aan te doen. De mate waarin men de ruimte gebruikt, bepaalt de mate waarin de administratieve lasten verminderen. Wel wil ik er op wijzen dat aangetoond moet worden dat een leerling voldoet aan de indicatiecriteria. Dit betekent dat een zekere mate van bureaucratie onvermijdelijk is. De wijziging biedt echter wel ruimte om het indicatieproces efficiënter en effectiever in te richten wat kan bijdragen aan de vermindering van de ervaren administratieve lasten. Zeker wanneer één digitaal aanmeldingsformulier voor onderwijs en zorg ontstaat, kan ook voor ouders de belasting van de indicatiestelling verminderen. Ouders moeten nu steeds opnieuw 'hun verhaal vertellen' en gegevens aanleveren (ook 'standaardgegevens' als naam, adres en woonplaats), hetgeen als heel belastend wordt ervaren. Wanneer er op regionaal niveau afspraken over integrale indicatiestelling onderwijs en (jeugd)zorg zijn, kan dat veel winst opleveren voor ouders.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering hoe 'het gebruik van één aanmeldingsformulier' zich verhoudt tot de passage in het coalitieakkoord waarin wordt gesproken over *'het wegwerken van wachtlijsten en de verdere vereenvoudiging van de indicatiestelling, waar mogelijk in samenhang met de (jeugd)zorg, krijgt prioriteit'* In de vorige kabinetsperiode is het kader integraal indiceren ontwikkeld (Kamerstukken II 2006/07, 29284 en 29815, nr. 23). Dit kader biedt regio's handvatten om afspraken te maken rond een zevental thema's, opdat kan worden gekomen tot integrale indicatiestelling onderwijs en (jeugd)zorg. Het gaat daarbij om de thema's: signalering van gecombineerde zorgvragen, trajectbegeleider, informatie-uitwisseling, consultatie, bevorderen van een samenhangend aanbod, kennismanagement en kwaliteitsborging. Afspraken over deze thema's hebben als doel de indicatiestelling te vereenvoudigen en te bespoedigen. Effect hiervan kan zijn dat de wachtlijsten eerder worden weggewerkt. Het gebruik van één aanmeldingsformulier is een eerste aanzet voor een betere afstemming die past binnen deze thema's. Op dit moment loopt een aanbestedingstraject om het kader landelijk te implementeren. Ik zie dit als een eerste stap om te komen tot vereenvoudiging, samenwerking en samenhang in de indicatiestellingen voor onderwijs en jeugdzorg. Met minister Rouvoet, zal ik bezien welke vervolgstappen mogelijk zijn in de afstemming onderwijs en (jeugd)zorg.

Tevens vragen de leden van de ChristenUnie-fractie hoe deze uniformering zich verhoudt tot een zorgvuldig gebruik van het Elektronisch Kinddossier en het onderwijsnummer. Daarnaast willen zij weten of het voorstel voor het bredere gebruik ook besproken is met het College bescherming persoonsgegevens.

Ook bij het gebruik van één aanmeldingsformulier - om tot een betere afstemming tussen onderwijs en zorg te komen - geldt de Wet bescherming persoonsgegevens. Van uniformering van andere processen en procedures is nog geen sprake. Zodra dergelijke vervolgstappen worden genomen, zal - gelet op het recht van privacy van betrokkenen - zorgvuldig worden omgegaan met het Elektronisch Kinddossier en het onderwijsnummer.

Het wetsvoorstel is voor advies voorgelegd aan het College bescherming persoonsgegevens. In de naar dit college gestuurde versie van het wetsvoorstel werd al gesproken over een betere afstemming en het eventuele gebruik van één aanmeldingsformulier. Naar aanleiding van zijn advies van 21 september 2006 is in de memorie van toelichting de paragraaf 'Persoonsgegevens en de Wet bescherming persoonsgegevens' opgenomen (Kamerstukken II 2006/07, 30 956, nr. 3, blz. 6 en 7). In deze paragraaf wordt benadrukt dat wat betreft de

mogelijkheid van één aanmeldingsformulier voor de indicatiestelling voor onderwijs en zorg de Wet bescherming persoonsgegevens gerespecteerd dient te worden.

1.1 Toezicht op de indicatiestelling

Het toezicht dat de LCTI uitvoert, zal worden belegd bij de inspectie. Dat maakt het hele proces minder complex, vinden de leden van de CDA-fractie, maar zij willen wel weten of de inspectie nu beschikking krijgt over meer of andere instrumenten om deze nieuwe taak goed uit te kunnen voeren

In principe zal de inspectie dezelfde instrumenten tot haar beschikking hebben als de LCTI op dit moment heeft. De inspectie heeft de mogelijkheid de instrumenten beter af te stemmen met de andere toezichttaken.

De leden van de CDA-fractie vragen wat het toezicht op de indicatiestelling betekent dat voor het dagelijkse werk van de inspectie en of de inspectie voldoende is toegerust om deze nieuwe taak te vervullen.

De inspectie heeft te kennen gegeven belang te hechten aan continuïteit in het toezicht op de indicatiestelling. Dit betekent dat in de beginperiode de werkwijze aansluit op de wijze waarop het toezicht nu is ingericht en wordt uitgevoerd door inspecteurs met deskundigheid op het gebied van indicatiestelling. Deze taak van de inspectie wordt aanvullend georganiseerd en gefinancierd. De overgang leidt niet direct tot een verandering van het dagelijkse werk van inspecteurs. De komende periode wordt gebruikt om de kennis op het terrein van de indicatiestelling te ontwikkelen.

De leden van de PvdA-fractie vragen of de inspectie gebruik zal maken van de expertise van de LCTI en of er bij de inspectie per cluster voldoende kennis aanwezig is .

De inspectie zal in ieder geval voor de ontwikkeling van voldoende kennis voor de uitvoering van het toezicht op de indicatiestelling per cluster gebruik maken van de expertise die de LCTI heeft opgebouwd. Om de continuïteit van het toezicht te waarborgen, wordt ook bezien of expertise van de LCTI kan worden ingezet bij de inspectie.

De leden van de PvdA-fractie stellen de vraag in hoeverre de andere partijen in het veld dan de LCTI, inspectie en minister van OCW betrokken zijn geweest bij het overleg over de nieuwe toezichtstaak van de inspectie. Deze leden vragen zich af of overleg is gevoerd met REC's. Verder zijn deze leden benieuwd of er al een concreet toezichtskader ligt en wanneer de Kamer het nieuwe toezichtskader tegemoet kan zien.

Bij het door deze leden bedoelde overleg zijn geen andere dan de genoemde partijen direct betrokken geweest. In eerste instantie zijn de gesprekken tussen de LCTI en de inspectie gebruikt om kennis en ervaringen op het gebied van (toezicht op) de indicatiestelling te wisselen. Centraal daarbij stond de wijze waarop de LCTI de toezichtstaak heeft vormgegeven. Op dit moment staan de overdracht en de wijze waarop de inspectie het toezicht gaat vormgeven centraal. Het toezichtskader wordt zodra dat in concept gereed is, besproken en afgestemd met het veld (zie artikel 13 van de Wet op het onderwijstoezicht). Aan een extern bureau is gevraagd om de overgang te begeleiden. Thans is er nog geen concreet toezichtskader, maar het streven is het concept voor de zomer beschikbaar te hebben zodat het kan worden besproken met de CvI's en de REC's. Ik ben bereid een afschrift hiervan te sturen naar uw Kamer.

De leden van de PvdA-fractie vragen of het nog niet hebben van een concreet toezichtskader de inwerkingtreding van onderhavig wetsvoorstel in gevaar brengt. In het verlengde hiervan

willen deze leden weten of er een overgangsregeling komt voor de LCTI als het toezichtskader nog niet op orde is.

Het antwoord op deze vragen luidt ontkennend. Het overgangstraject is zo ingericht dat de inspectie het toezicht kan overnemen zodra het wetsvoorstel in werking treedt. De doorlooptijd van het wetsvoorstel is mede als gevolg van de val van het vorige kabinet langer dan voorzien. De beoogde inwerkingtreding per 1 augustus aanstaande is daardoor niet haalbaar. Wat betreft de overdracht van het toezicht op de indicatiestelling van de LCTI naar de inspectie streeft de regering ernaar dit per 1 januari 2008 te realiseren. De periode vanaf de bespreking van het concept van het toezichtskader met het veld - zomer 2007 - tot de inwerkingtreding van het wetsvoorstel zal worden gebruikt om de voorbereidingen te treffen die een zo soepele overgang mogelijk maken.

De leden van voornoemde fractie vragen de regering hoe zij met het gegeven omgaan dat de LCTI bij het toezicht naar individuele dossiers kijkt en de inspectie naar de kwaliteit van de individuele instelling zal kijken.

In het concept toezichtskader waar op dit moment aan wordt gewerkt, wordt ook dit door deze leden naar voren gebrachte punt meegenomen. In ieder geval zal ook de inspectie individuele dossiers gaan beoordelen.

Verder vernemen de leden van de PvdA-fractie graag hoe de 2 miljoen euro, die de LCTI ontving voor toezicht en advisering, precies zal worden verdeeld over de inspectie, de advisering over de indicatiestelling en de verbetering van de kwaliteit van de indicatiestelling. De precieze verdeling van de middelen staat nog niet vast. Zodra het toezichtskader beschikbaar is, kan de inzet van de beschikbare middelen worden uitgewerkt.

De leden van de SP-fractie vragen op welk moment er volgens de regering sprake is van een verlaging van de administratieve lasten en daarmee een verlaging van kosten voor ouders en scholen.

De besparing van administratieve lasten is berekend op basis van de tijd die men kwijt is aan de indicatiestelling. Deze uren worden vervolgens gekapitaliseerd. In de beantwoording op de vragen van de leden van de ChristenUnie-fractie in paragraaf 1. is al aangegeven dat de afname van de administratieve lasten mede afhankelijk is van de wijze waarop men met de geboden ruimte omgaat. Kortheidshalve verwijs ik naar deze antwoorden. Het efficiënt inrichten van de hiervoor bedoelde ruimte en de daarmee samengaannde verlaging van de administratieve lasten die besparingen tot gevolg hebben, kunnen in beginsel beginnen vanaf het moment dat de betreffende bepalingen in werking treden.

De leden van de VVD-fractie merken op dat de inspectie de nieuwe taak krijgt toezicht te houden op de indicatiestelling. Deze leden vragen in hoeverre de inspectie ook in staat is om andere taken uit te voeren, zoals het onderzoek naar de coördinatie van de ambulante begeleiding, de ondersteuning van de ouders, de organisatie van de Cvl door het REC, de onafhankelijkheid van de Cvl, de duur van de indicatieprocedure en de toepassing van de indicatiecriteria door de Cvl.

In de praktijk heeft de inspectie al ervaring opgedaan met het toezicht op de REC-taken. Met voorliggende wijziging komt daar het toezicht op de indicatiestelling bij. Ik ben het met deze leden eens dat het om een uitbreiding gaat van het takenpakket, temeer omdat de inspectie nog geen ervaring heeft met indicatiestelling. Daar zijn ook extra middelen voor beschikbaar. Er wordt dan ook een zorgvuldig overgangstraject ontwikkeld zodat de inspectie op de beoogde invoeringsdatum in staat is het toezicht op de indicatiestelling te gaan uitvoeren.

1.2 Indicatietermijn

De leden van de CDA-fractie vragen of de variabele indicatietermijn ook een variabele financiële omvang inhoudt.

Met de voorliggende wijzigingen kan alleen worden gevarieerd in de indicatietermijnen. Zoals in paragraaf 1. in antwoord op de vraag van de leden van de PvdA-fractie over de relatie met passend onderwijs is aangegeven vind ik het van belang dat het kind centraal staat. Op basis van een handelingsgerichte indicatiestelling zal moeten worden gezien wat een leerling nodig heeft. Bij die ontwikkeling past meer differentiatie in de indicatiestelling, niet alleen in de duur van de indicatie, maar ook in de omvang van de leerlinggebonden financiering. Daarom wil ik de mogelijkheden bieden om ook te differentiëren in de LGF. Hiertoe is een nota van wijziging bij deze nota naar aanleiding van het verslag gevoegd.

De leden van de CDA-fractie geven aan dat wat nodig is om het onderwijs passend te maken, kan variëren gedurende de schoolloopbaan van het kind. Deze leden vragen hoe daarmee wordt omgegaan. Gekoppeld daaraan stellen deze leden de vraag hoe gegarandeerd kan worden dat LGF beschikbaar blijft voor kinderen met wie het goed gaat.

Met deze leden ben ik van mening dat de ondersteuningsbehoefte van een leerling gedurende de schoolloopbaan kan variëren. Dat betekent dat het systeem flexibeler moet worden. In het antwoord op de vorige vraag heb ik aangegeven te streven naar meer differentiatie in de indicatiestelling. Op die manier ontstaan meer mogelijkheden om voor elke leerling een passend onderwijsprogramma te ontwikkelen. Ik ben daarover in overleg met het (georganiseerde) onderwijsveld. Op grond van voorliggend wetsvoorstel blijft de huidige systematiek in stand. Dit betekent dat als een leerling wordt geïndiceerd, voor de gehele indicatietermijn eenzelfde budget wordt toegekend. Verder geldt in de huidige systematiek een 'alles of niets' principe: de leerling krijgt of een 'hoge' LGF of niets. Om in aanmerking te komen voor LGF moet een leerling aan alle criteria voldoen. Alleen die leerlingen die voldoen aan de criteria krijgen een indicatie. Zoals in het antwoord op de vorige vraag is aangegeven, is een nota van wijziging bijgevoegd om meer differentiatie in de toekenning van LGF mogelijk te maken.

Wat betreft de variatie in indicatietermijnen wordt in de memorie van toelichting het voorbeeld gegeven van leerlingen met het syndroom van Down, voor wie nog maar één keer een indicatie hoeft te worden aangevraagd, die vervolgens hun hele schoolloopbaan geldig is. De leden van de PvdA-fractie zijn zeer benieuwd aan welke variatie de regering met betrekking tot andere zorgleerlingen denkt.

De LCTI zal adviseren over andere handicaps die leiden tot een indicatie voor de gehele schoolloopbaan. Hierbij kan worden gedacht aan leerlingen met een diep verstandelijke beperking die nu eens in de 4 jaar een meervoudig gehandicapte indicatieprocedure moeten doorlopen.

Een andere variant is de indicatie die jongeren afkomstig uit een justitiële jeugdinrichting (hierna: JJI) krijgen wanneer zij hieruit komen. Deze variant voorkomt dat de jongeren na plaatsing in een JJI niet terecht kunnen op een school. Jongeren die afkomstig zijn uit een JJI, zijn vaak moeilijk terug te plaatsen in het regulier onderwijs. De problematiek van deze leerlingen is complex. Bovendien hebben veel van deze jongeren een problematische schoolcarrière achter de rug, waardoor reguliere scholen problemen hebben met de opvang van deze jongeren. Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid om jongeren die in een JJI hebben gezeten, een indicatie te geven voor één jaar. De LCTI heeft aangegeven dat de ernst van de

problematiek dit rechtvaardigt. De aanvraag van zo'n beschikking zal verlopen via het bevoegd gezag van de school in de JJI. Ouders zijn immers vaak niet in beeld. Mocht de leerling structureler zijn aangewezen op extra ondersteuning, dan kan de leerling via de reguliere procedure worden geherindiceerd.

Verder vragen de leden van de PvdA-fractie of door deze variatie ook de mogelijkheid ontstaat dat een Cvl een tijdelijke beschikking afgeeft voor bijvoorbeeld één jaar. Het voorstel dat variatie in indicatietermijnen mogelijk maakt, biedt geen mogelijkheid om 'vrij' naar eigen inzicht een indicatie voor één jaar toe te kennen. Dit kan alleen als de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 28c van de Wet op de expertisecentra, dat mogelijk maakt.

1.3 *Eén indicatiesystematiek*

De leden van de PvdA-fractie merken op dat de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel aangeeft dat de minister deskundigen zal vragen te adviseren over één indicatiesystematiek. Kan de regering aangeven welke deskundigen dit zullen zijn, wat de exacte vraagstelling aan hen is en welk tijdpad zij in gedachten heeft?

Op grond van de Kaderwet adviescolleges moet een adviescommissie voor bepaalde tijd en voor de duur van één advies worden ingesteld bij ministeriële regeling. Net als bij het concept toezichtkader, streef ik ernaar deze regeling rond de zomer in concept gereed te hebben. Op dat moment is er ook meer zicht op de deskundigen die in deze commissie zitting zullen hebben, de exacte vraagstelling en het tijdpad.

De leden van de PvdA-fractie stellen de vraag of de regering bereid is bij deze adviesvraag ook het advies van de heer Van Eijck te betrekken uit zijn rapport 'Groeistuipen in het Speciaal Onderwijs'.

Zoals eerder aangegeven, ben ik een voorstander van een meer kind- en handelingsgerichte indicatiestelling. Signalen - al dan niet in de vorm van een advies - zijn belangrijk voor de gedachtevorming hierover. Bij de adviesaanvraag zal ik wijzen op verschillende maatschappelijke signalen die een rol kunnen spelen bij het uiteindelijke advies. Verder zal naar aanleiding van de nota van wijziging - om meer differentiatie in de indicatiestelling mogelijk te maken - de ontwikkeling naar meer differentiatie en ruimte voor maatwerk terugkomen in de adviesvraag.

De leden van de PvdA-fractie vragen de regering in te gaan op de opmerking op bladzijde 13 van voornoemde publicatie, dat "Falen van het reguliere onderwijs niet moet worden beloond met extra geld. Scholen die het goed doen voor zorgleerlingen moeten extra financiering krijgen. Nu worden scholen met een goede zorgstructuur gestraft omdat ze geen rugzak krijgen".

Dit is inderdaad één van de problemen binnen de huidige systematiek. Ik ben met het veld in overleg om te bezien op welke wijze dit kan worden opgelost.

De leden van de VVD-fractie vragen de regering aan te geven op welke termijn de Kamer het kader voor één indicatiesystematiek tegemoet kan zien.

Begin juni kan de Kamer een brief tegemoet zien waarin ik inga op de verdere uitwerking van passend onderwijs. In dat kader kom ik ook terug op één indicatiesystematiek binnen het onderwijs.

1.4 Bevoegd gezag

De leden van de CDA-fractie vragen waarom de regering niet overweegt om een derde onafhankelijke partij bij de indicatiestelling betrekken.

Het betrekken van een onafhankelijke partij is overwogen bij de uitwerking van het verzoek van de Kamer om het aanvragen van een indicatie door het bevoegd gezag mogelijk te maken. Uiteindelijk is daarvoor niet gekozen. Het aanvragen van een indicatie door het bevoegd gezag is aan de orde wanneer ouders weigeren een indicatie aan te vragen. Het gaat hier om een kleine groep ouders. Veruit de meeste ouders vragen - al dan niet met ondersteuning van de school voor basisonderwijs, (v)so of REC - een (her)indicatie aan indien daartoe aanleiding is. Als ouders niet meewerken aan de indicatiestelling, is (aanvullend) onderzoek niet mogelijk. De school moet dan - op basis van het gedrag en de ontwikkelingen van de leerling op school - kunnen aantonen dat de leerling aan de criteria voldoet. Dat (aanvullend) onderzoek niet mogelijk is, beperkt ook de mogelijkheden van een onafhankelijke deskundige.

De leden van de CDA-fractie achten het niet ondenkbaar dat - als scholen meer mogelijkheden krijgen de indicatie te stellen en ouders hun vrije keuze behouden voor een school voor hun kind - het gevaar bestaat dat er 'geshopt' gaat worden met de kinderen. Zij vragen hoe dat kan worden voorkomen.

Zoals de vraag al aangeeft, blijven de ouders verantwoordelijk voor de inschrijving van hun kind in bij een school. Dat verandert niet. De mogelijkheid die het wetsvoorstel creëert, is dat het bevoegd gezag een indicatie kan aanvragen indien de ouders dat weigeren. Gelet daarop is de verwachting niet dat voorliggende maatregel leidt tot 'shoppen' met kinderen.

De leden van de PvdA-fractie vragen de regering of zij bereid is om meer te investeren in goede voorlichting en begeleiding van ouders in het kader van negatieve beeldvorming bij ouders, gebrek aan voorlichting, angst voor het 'afschuiven' en stigmatiseren van hun kind en een eventueel ernstig verstoorde relatie tussen ouders en school.

Al voor de invoering van LGF is een traject gestart om ouders (en scholen) te informeren. Belangrijke onderdelen hiervan zijn de website (www.oudersenrugzak.nl) en de bijbehorende informatielijn waar ouders dagelijks met vragen terecht kunnen. Vanaf 1 augustus dit jaar, maakt de rugzaklijn onderdeel uit van een centraal ouderinformatiepunt waar ouders met kinderen in het primair en voortgezet onderwijs terecht kunnen met al hun vragen over het primair en voortgezet onderwijs. Voor 2008 kan worden gezien in hoeverre de dienstverlening van dit ouderinformatiepunt kan worden uitgebreid met betrekking tot passend onderwijs. Ook het komende jaar blijven de website en de telefoonlijn dan ook beschikbaar. De versterking van de positie van de ouders vormt ook een belangrijk uitgangspunt bij de uitwerking van passend onderwijs. In juni ontvangt uw Kamer een brief over de verdere uitwerking van passend onderwijs, waarvan voorlichting en begeleiding deel uitmaken.

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de regering vindt van de suggestie om onderwijsconsulenten in een vroeg stadium vaker te betrekken bij de contacten tussen ouders en school.

In het overleg met het georganiseerde onderwijsveld over de uitwerking van passend onderwijs, waaronder de versterking van de positie van de ouders, komt ook de vraag aan de orde of de onderwijsconsulenten hierin een rol kunnen spelen.

De keuze voor een school is primair de verantwoordelijkheid van de ouders. Scholen hebben de verantwoordelijkheid om bij elke aanmelding een serieuze afweging te maken of zij het onderwijs aan de leerling kunnen verzorgen. Wanneer er problemen zijn bij de plaatsing van een geïndiceerde leerling of wanneer er problemen zijn bij het opstellen van het handelingsplan, kunnen de ouders of de school contact opnemen met de onderwijsconsulenten. Op basis van een analyse van de concrete situatie, adviseren zij vervolgens over de mogelijkheden van de plaatsing van een leerling. De consulenten zijn onafhankelijk en adviseren op basis van de mogelijkheden van kind en school. Het risico bij het eerder inschakelen van consulenten is dat zij veelal geen intermediaire positie meer hebben en als 'bondgenoten' van de ouders worden beschouwd. Afgewogen moet worden of dat wenselijk is.

De leden van de PvdA-fractie stellen de vraag of de regering een groeibevorderend effect verwacht door de mogelijkheid open te stellen dat het bevoegd gezag een indicatie kan aanvragen. Zij vragen de regering vervolgens of zij kan aangeven op welke wijze de meerjarenbegroting rekening houdt met dit groeibevorderend effect en welke budgettaire ruimte hiervoor beschikbaar is.

Het aanvragen van een indicatie door het bevoegd gezag is een instrument om te voorkomen dat scholen niet in staat zijn leerlingen met een handicap (meestal een gedragsstoornis, cluster 4) geschikt onderwijs te bieden doordat ouders het aanvragen van een indicatie weigeren. Er moet sprake zijn van ernstige problematiek. Het gaat om leerlingen van wie is aangetoond dat zij zijn aangewezen op een hoofdzakelijk orthopedagogische benadering. De extra voorzieningen (ondersteuning) zijn noodzakelijk om te voorkomen dat de leerling uitvalt. De verwachting is dan ook dat de maatregel op macroniveau niet leidt tot extra groei van het so en van de LGF.

De beslissing van het bevoegd gezag om een indicatiestelling aan te vragen staat niet open voor bezwaar. De leden van de PvdA-fractie verzoeken de regering dit nader toe te lichten, zeker als het gaat om openbaar onderwijs.

Op basis van de Algemene wet bestuursrecht is bezwaar alleen mogelijk tegen besluiten, de schriftelijke weigering een besluit te nemen of het niet tijdig nemen van een besluit. Een besluit is volgens deze wet een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan, inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling. Het begrip 'publiekrechtelijke rechtshandeling' uit deze definitie is van belang. Hiervan is sprake als een handeling gericht is op enig rechtsgevolg; gericht is op de wijziging in rechtstoestand van de belanghebbende. Omdat niet de aanvraag van de school, maar de schriftelijke beslissing van de Cvl de rechtstoestand van de betreffende leerling kan veranderen, is de aanvraag van de school geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. De aanvraag van het bevoegd gezag van de school staat daarom niet open voor bezwaar. Bovendien zou een "extra bezwaarmoment" de rechtsbescherming van de ouders onnodig bureaucratisch en ingewikkeld maken; de procedures buitelen dan over elkaar heen.

De leden van de SP-fractie vragen waarom de mogelijkheid van het bevoegd gezag om een indicatiestelling aan te vragen alleen geldt voor cluster 4 scholen en niet voor overige clusters.

In tegenstelling tot de indicatiestelling voor de onderwijssoorten in het cluster 4, zijn voor die in de clusters 2 en 3 medische gegevens nodig. Voor het verkrijgen van deze gegevens is de toestemming van de ouders nodig. Het bevoegd gezag van een school mag geen (aanvullend)

onderzoek (laten) uitvoeren als de ouders daar niet mee instemmen. Het bevoegd gezag kan daarom geen indicatie aanvragen voor leerlingen voor de clusters 2 en 3.

De leden van de VVD-fractie vragen of er regels zijn bij het bepalen of er sprake is van een situatie waarbij het bevoegd gezag van een school voorbij moet gaan aan de wens van de ouders. Deze leden willen graag een toelichting op de vraag wanneer voldoende uit het contact blijkt dat het niet kan komen tot een indicatieprocedure op aanvraag van de ouders. In de antwoorden op de vragen van de leden van de CDA- en PvdA-fractie over dit onderwerp is al aangegeven dat het hier gaat om ouders die weigeren een indicatiestelling aan te vragen. Aan het indienen van een aanvraag door het bevoegd gezag gaat een traject vooraf. Een indicatie voor de onderwijssoorten in cluster 4 komt - op basis van de voor deze cluster geldende criteria - slechts aan de orde op het moment dat een school een half jaar ondersteuning heeft geboden uit de eigen zorgstructuur. Het is de bedoeling dat het bevoegd gezag van deze school de ouders bij een dergelijk traject betreft. In die fase is er dan ook al contact tussen ouders en het bevoegd gezag over de vorderingen van de leerling. Mocht het zover komen dat het bevoegd gezag voornemens is een indicatie aan te vragen, dan moet het de ouders daarvan schriftelijk op de hoogte stellen. De reactie van de ouders wordt meegestuurd met de indicatieaanvraag (zie het voorgestelde artikel 70b, derde lid, van de Wet op het primair onderwijs en het voorgestelde artikel 77b, derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs). Kortom aan de indicatieaanvraag door het bevoegd gezag gaat een proces vooraf.

De leden van VVD-fractie willen weten hoe lang de ouders de indicatiestelling kunnen vertragen of blokkeren door te zeggen over te gaan tot een aanvraag, maar dit vervolgens nalaten.

Ik ga er van uit dat ouders die beloven een aanvraag in te dienen dat ook daadwerkelijk doen. Schoolbesturen kunnen met ouders een termijn afspreken. Houden de ouders zich daar niet aan, dan zou het bevoegd gezag zelf het initiatief kunnen nemen.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering nader in te gaan op het voorstel van de Raad van State waarin wordt gesteld dat een indicatie mogelijk moet worden gemaakt door derden. De leden denken hierbij aan het Bureau Jeugdzorg.

In de antwoorden op de vragen van de leden van de CDA-fractie over dit onderwerp geef ik mijn overwegingen om geen onafhankelijke derde partij te betrekken bij de indicatiestelling door het bevoegd gezag. In aanvulling daarop het volgende. Belangrijk element in de indicatiestelling vormt de zogenoemde onderwijsbeperking. Deze moet ondermeer blijken uit de ontoereikende zorg op de reguliere school (een half jaar ondersteuning met onvoldoende effect). Het onderwijskundig rapport met daarin de extra ondersteuning en de evaluatie daarvan vormen de basis voor de indicatiestelling op verzoek van het bevoegd gezag. Bureau jeugdzorg kan deze gegevens niet aanleveren. Dit bureau heeft immers geen zicht op de ondersteuning die de reguliere school biedt en op de effecten daarvan.

De ChristenUnie-fractie informeert wat de mogelijkheden van de regering zijn om iets te doen voor de groep leerlingen waarvan de ouders geen indicatiestelling aanvragen, maar waarvoor het bevoegd gezag van de school wegens het niet beschikken over de (juiste) gegevens van de leerling geen indicatiestelling kan aanvragen.

Als het bevoegd gezag van een school een indicatie wil aanvragen, zal het - op basis van het gedrag en de ontwikkelingen van de leerling op school - moeten aantonen dat de leerling daar recht op heeft (zie ook de antwoorden op de vragen van leden van de CDA-fractie hierover). Als het bevoegd gezag dit gedrag niet monitort of op een andere manier bijhoudt, kan geen

indicatie worden aangevraagd. Immers, dan is de motivering van de indicatieaanvraag niet goed mogelijk.

2. Bekostiging van leerlingen in residentiële instellingen.

De leden van de CDA-fractie willen weten welke proceduredtijd gemoeid zal zijn met het tussentijds aanvragen van aanvullende bekostiging bij sterke groei. Daarnaast vragen zij of het hier om een open einde regeling gaat.

Indien als gevolg van uitbreiding van een residentiële instelling het aantal residentiële leerlingen op een school is gestegen ten opzichte van de laatste teldatum (1 oktober of 16 januari), kan de school een aanvraag voor bijzondere bekostiging indienen. De voorwaarde die ik daaraan zal verbinden, is dat de omvang van de groei dan wel ten minste één factor N (groeps grootte) moet bedragen. In het so geldt meestal een factor N van 12 leerlingen in het vso 7. De bijzondere bekostiging ontvangt de school op 1 augustus volgend op de aanvraag. Overigens geldt dit naast de reguliere groeiregeling die als aanvullende bekostiging in het Besluit bekostiging WEC is geregeld.

De leden van de PvdA-fractie vragen of ook voor deze residentiële plaatsen de groeiregeling van 15% gaat gelden.

De reguliere (groei)bekostiging kent geen 15%-regeling. Dit percentage is vorig jaar gebruikt voor een incidentele aanvullende bekostiging voor cluster 4 scholen met een extreme groei voor de periode augustus tot en met december 2006 (Kamerstukken II 2005/06, 30 300 VIII, nr. 239). Voor de groei van het aantal leerlingen wordt met het wetsvoorstel aangesloten bij de systematiek die geldt voor de reguliere groeibekostiging. Zoals in antwoord op de vorige vraag is aangegeven, kan groeibekostiging worden aangevraagd als het aantal leerlingen met ten minste een factor N (groeps grootte) is toegenomen.

De leden van de PvdA-fractie stellen de regering de vraag of zij kan aangeven op welke wijze scholen, die in de problemen komen, tussentijds aanvullende bekostiging kunnen aanvragen. In antwoord op vragen van de leden van de CDA-fractie is hierop al ingegaan Kortheidshalve verwijs ik naar dat antwoord.

De leden van de PvdA-fractie vragen of de regering bereid is te kijken naar het volgende. Omdat er in de loop van het jaar verschuivingen kunnen plaatsvinden van leerlingen van de so- naar de vso-afdeling, kan een school problemen hebben bij het tellen. Hierdoor ontstaat de kans dat de school voor het volgende jaar een beschikking krijgt voor een lager aantal leerlingen dan voorheen. Deze leden stellen voor dat bijvoorbeeld een school het aantal toegekende plaatsen flexibel mag inzetten over de afdelingen.

Op het moment dat het wetsvoorstel in werking treedt, wordt niet langer een aantal plaatsen toegekend voor een (deel) van de school. De bekostiging van de school geschiedt dan op basis van de telling van het aantal leerlingen in het voorafgaande schooljaar (op 1 oktober dan wel op 16 januari). Scholen zijn vrij in de wijze waarop de (lumpsum) bekostiging vervolgens wordt ingezet en kunnen dus hiermee flexibel omgaan.

Scholen die een overeenkomst hebben met een residentiële instelling kunnen leerlingen afkomstig uit die instelling toelaten tot de school (zonder dat de leerling geïndiceerd is). Voorwaarde hiervoor is wel dat de overeenkomst is gemeld bij CFI.

Volgens de leden van de SP-fractie is het voor de bekostiging van leerlingen in residentiële instellingen noodzakelijk om voor deze instellingen drie peildata in te voeren. De leden van de SGP-fractie stellen een vergelijkbare vraag. De leden van de SP-fractie vragen de regering in

te gaan op de verhouding van de toename in bureaucratie ten opzichte van de mogelijke bekostiging van de zogenoemde lege plaatsen.

Het (v)so kent twee teldata: 1 oktober en 16 januari. De telling op eerstgenoemde datum vormt de basis voor de bekostiging in het volgende schooljaar, tenzij de school groeit. In dat geval kan de school gebruik maken van de groeiteldatum 16 januari. Ook voor scholen met leerlingen afkomstig uit een residentiële instelling zijn er dus twee peilmomenten. Los van de extra bureaucratie van een derde meting, ben ik van mening dat met twee data voldoende rekening wordt gehouden met het gemiddelde aantal leerlingen dat afkomstig is uit een residentiële instelling. Bovendien kunnen scholen - die te maken hebben met een sterke toename van het aantal leerlingen afkomstig uit een residentiële instelling - bijzondere bekostiging aanvragen. Zoals eerder is aangegeven moet het aantal leerlingen met een factor N (groeps grootte) zijn toegenomen.

De leden van de VVD-fractie vragen of de regering kan aangeven of de t-1 systematiek voor veel scholen opnieuw problemen zal opleveren.

Er waren destijds verschillende redenen om over te gaan op bekostiging van plaatsen voor leerlingen afkomstig uit residentiële instellingen. Naast het beter inspelen op fluctuaties van het aantal leerlingen was een belangrijk argument dat deze leerlingen niet geïndiceerd hoefden te worden voordat zij onderwijs konden gaan volgen. De voorgestelde wijzigingen laten dat laatste ongemoeid. Echter, aan de bekostigingsvorm die destijds is gekozen, kleeft een aantal nadelen. Naast de verschillende vormen in bekostigingssystematiek, die lastig zijn voor de scholen, is er het risico van onterecht bekostigen van plaatsen. Tot nu toe is gebleken dat het aantal getelde leerlingen op plaatsen veel lager is dan het aantal toegekende plaatsen; onderzoek heeft niet kunnen aantonen dat het aantal leerlingen op plaatsen in de rest van het jaar wel overeenkomt met het toegekende aantal. Hoewel hier naar mijn mening geen kwade opzet achter zit bij scholen (het blijkt nu eenmaal lastig om vooraf te voorspellen hoeveel leerlingen worden geplaatst in een residentiële instelling), kan de systematiek niet ongewijzigd blijven. Bovendien biedt aansluiting bij de reguliere bekostigingssystematiek de scholen ook duidelijkheid. Nu moeten zij jaarlijks een aanvraag indienen en afwachten hoeveel plaatsen worden toegekend. Met de wijziging is halverwege januari al duidelijk wat de omvang van de bekostiging in het volgende schooljaar is. De school kan daar dan ook rekening mee houden.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering nader toe te lichten of het voordeel van de school om niet langer ieder jaar een verzoek om bekostiging voor residentiële instellingen te hoeven indienen, opweegt tegen de mogelijke financiële gevolgen voor de school of de overheid, nu de kans groter wordt dat er bekostiging plaatsvindt van zogenoemde 'lege plaatsen'.

In de huidige situatie geldt voor de ingeschreven leerlingen een andere bekostigingssystematiek (t-1) dan voor de leerlingen afkomstig uit een residentiële instelling (t-bekostiging). De verschillende bekostigingsvormen lopen door elkaar heen. Gebleken is dat het lastig is vooraf aan te geven hoeveel plaatsen in een volgend jaar nodig zijn. Hierdoor werd een aantal plaatsen mogelijk onterecht bekostigd. Bijvoorbeeld omdat de geplande nieuwbouw van een instelling vertraging heeft opgelopen of de instroom van leerlingen minder snel gaat dan verwacht.

De uniformering van de bekostigingssystematiek voor de ingeschreven leerlingen en leerlingen afkomstig uit een residentiële instelling lost bovenstaande problemen op. Mogelijk onterechte bekostiging van plaatsen wordt hierdoor voorkomen. Daarnaast ontstaat er eerder duidelijkheid over de omvang van de bekostiging van de school.

Resteert het punt van de t-1 systematiek dat door de scholen als probleem wordt genoemd. Deze zou geen recht doen aan de fluctuaties van het aantal kinderen in de residentiële instelling door het jaar heen. Er zijn echter twee peilmomenten in het jaar en mocht er sprake zijn van een extreme groei dan biedt artikel 120, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra de mogelijkheid om op verzoek van het bevoegd gezag bijzondere bekostiging te verstrekken. Ik ben van mening dat op die manier voldoende recht wordt gedaan aan deze fluctuaties.

De leden van de SGP-fractie vragen of het juist is dat de mogelijkheid van het instellen van nevenvestigingen niet gepaard gaat met bekostiging van de daaraan verbonden extra kosten voor materieel en personeel. Acht de regering dat een wenselijke situatie en zo niet, welke maatregelen wil de regering op dit punt treffen?

Wat betreft de bekostiging voor een nevenvestiging het volgende. De bekostiging voor de huisvesting is gebaseerd op het aantal leerlingen in een gemeente dat (v)so volgt. De omvang van de bekostiging voor leerlingen op een hoofd- of nevenvestiging is gelijk; er is daarbij geen sprake van onderscheid. Voor het personeel en de exploitatie wordt de bekostiging gebaseerd op het totale aantal leerlingen van een school (ongeacht of het een hoofd- of nevenvestiging betreft), er wordt geen onderscheid gemaakt tussen leerlingen op een hoofd- of nevenvestiging. Wel is met de invoering van de lumpsumfinanciering een aantal wijzigingen gerealiseerd in de bekostiging die gunstig zijn voor scholen met veel leerlingen, wat vaak scholen met nevenvestigingen zijn. Zo is de 'aftopping' van de bekostiging van directie en conciërge vervallen. Elke extra leerling draagt dan ook bij aan een hogere bekostiging op die onderdelen. Overigens staat de bekostiging van de nevenvestigingen al vanaf de bespreking van het wetsvoorstel LGF in 2001 ter discussie. Dit heeft echter niet geleid tot wijzigingen.

3. Voortgezet speciaal onderwijs

Het wetsvoorstel maakt vso-afdelingen binnen so-scholen mogelijk. Zowel de leden van de PvdA-fractie als de leden van de SGP-fractie vragen waarop het minimale aantal van 14 geprognosticeerde leerlingen is gebaseerd. De leden van de SP-fractie en de SGP-fractie vragen vervolgens of het denkbaar is dat van de grens van 14 leerlingen geprognosticeerde leerlingen in bijzondere gevallen, zoals een bijzondere ligging op een eiland, kan worden afgeweken.

Het minimum aantal van 14 leerlingen komt overeen met het aantal leerlingen, genoemd in artikel 83, tweede lid, van de Wet op de expertisecentra. In de artikelen 77 tot en met 88 van deze wet zijn voorwaarden opgenomen om in aanmerking te komen voor de bekostiging van een school of afdeling via een plan van scholen. In artikel 83, tweede lid, van deze wet is het minimum aantal leerlingen beschreven om opgenomen te kunnen worden in een plan van scholen. Het gaat hierbij om een prognose van het aantal leerlingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij de school of afdeling zullen gaan bezoeken. Van dit wettelijke minimum kan niet worden afgeweken.

De leden van de PvdA-fractie vragen hoeveel aanvragen de regering verwacht voor het inrichten van een vso-voorziening en op grond waarvan wordt geschat dat de inrichting daarvan 2 miljoen euro kost.

De verwachting is dat er in totaal circa 41 vso-afdelingen worden ingericht, waarvan 26 afdelingen voor de schoolsoort ZMLK en zo'n 15 afdelingen voor andere schoolsoorten. De 2 miljoen euro is gebaseerd op de meerkosten van de inrichting van de afdelingen vso ten opzichte van de middelen die nu reeds worden ingezet.

Het is de bedoeling dat een school voorafgaand aan de inwerkingtreding van de voorgestelde wetswijzigingen alvast een verzoek tot inrichting van een vso-voorziening kan indienen. De leden van de PvdA-fractie willen weten vanaf wanneer dat kan en aan welke eisen de aanvraag moet voldoen.

Zodra duidelijk is wanneer het wetsvoorstel in werking kan treden, wordt in overleg met de WEC-Raad een aanvraagprocedure met termijnen besproken.

Wat betreft de eisen, bevat een aanvraag:

- een prognose van het te verwachten aantal leerlingen. Hierbij geldt - zoals hiervoor is aangegeven - dat de verwachting is dat ten minste 14 leerlingen de afdeling gaan bezoeken;
- de beschrijving van het voedingsgebied;
- de aanduiding van de plaats waar het onderwijs moet worden gegeven;
- de voorgestelde datum van ingang van de bekostiging.

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering of het mogelijk wordt om per 1 augustus 2007 daadwerkelijk met een vso-afdeling te beginnen.

De inrichting van vso-afdelingen per 1 augustus aanstaande is helaas niet mogelijk. Oorzaak hiervan is dat het wetgevingsproces, onder meer door de val van het vorige kabinet, meer tijd vergt dan voorzien.

Verder vragen de leden van de ChristenUnie-fractie in welke mate de regering verwacht dat met dit wetsvoorstel de gaten in het aanbod van vso voor havo/vwo kunnen worden opgelost. De verwachting is dat hiermee niet ook de gaten in het aanbod vso voor havo/vwo kunnen worden opgelost. De vraag naar havo/vwo onderwijs, verzorgd door het vso (cluster 4) is relatief nieuw. Dat het aanbod lager is dan de vraag, is mijns inziens vooral het gevolg van de groeiende vraag.

II. Artikelsgewijze toelichting

Artikel I onderdeel B

De leden van de PvdA-fractie willen graag weten of er geen ruimte kan worden gecreëerd voor clusteroverstijgende organisatievormen van ambulante begeleiding. In Leiden bestaat al een dergelijke vorm die goed werkt.

Zoals al in de vraag impliciet is aangegeven, is het ook binnen de huidige wetgeving al mogelijk om clusteroverstijgende organisatievormen voor bijvoorbeeld ambulante begeleiding in te richten. Ik vind het goed dat het veld zoekt naar verbeteringen in (de organisatie van) het onderwijs, zodat steeds meer leerlingen een passend onderwijsprogramma krijgen. In de komende periode wil ik in overleg met het veld bezien, welke wijzigingen in wet- en regelgeving noodzakelijk zijn om tot meer ruimte te komen om de resultaatsverplichting passend onderwijs voor alle leerlingen te realiseren.

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de regering vindt van het idee om een Cvl een kind te laten voordragen voor een jaar preventieve ambulante begeleiding in plaats van meteen een rugzak toe te kennen, zodat de echte rugzakjes kunnen worden gereserveerd voor de kinderen die het echt nodig hebben.

Dit is een denkrichting die mij aanspreekt. Echter, het is echt een punt voor het overleg dat ik op dit moment voer over passend onderwijs. In juni informeer ik uw Kamer over de resultaten van het overleg en over de verdere uitwerking van passend onderwijs.

De leden van de PvdA-fractie vragen wat het standpunt is van de regering over 'gedwongen winkelnering'. Daarnaast vragen deze leden of de regering in het kader van dit wetsvoorstel heeft nagedacht over het opnemen van een voorstel tot opheffing van die verplichte winkelnering.

Een effectieve inzet van de ambulante begeleiding is onderwerp in de gesprekken die ik op dit moment voer in het kader van de uitwerking van passend onderwijs. Zoals gezegd, zal ik uw Kamer daarover in juni nader informeren.

De leden van de SP-fractie geven aan dat als een medewerker van een speciale school vertrekt om ambulante begeleider te worden, er op de school voor so een vacature ontstaat die niet (snel) met een ervaren kracht is in te vullen. De leden van de SP-fractie stellen de vraag welk beleid de regering gaat ontwikkelen om de gerezen problematiek het hoofd te bieden.

De groei van het (v)so en LGF baart zorgen. Niet alleen organisatorisch is de groei niet bij te benen door scholen (met het zoeken naar huisvesting en personeel) ook de kwaliteit van het onderwijs komt door de groei sterk onder druk. De oplossing zoek ik in een regionale aanpak. Scholen en hun besturen in een regio krijgen de verantwoordelijkheid om voor elke leerling een passend onderwijsprogramma te ontwikkelen. Ik wil afspraken maken met de regio's om tot een beheersing van de leerling-ontwikkeling te komen. Daar staat tegenover dat scholen en regio's meer ruimte krijgen om gezamenlijk de resultaatsverplichting passend onderwijs te realiseren. Experimenten worden mogelijk gemaakt en gefaciliteerd. Veldinitiatieven zal ik stimuleren. In juni zal ik uw Kamer over de uitwerking van passend onderwijs nader informeren door onder meer in te gaan op deze experimenten.

Artikel I onderdeel K (artikel 40 van de Wet op de expertisecentra)

De leden van de PvdA-fractie vragen zich af hoe de bekostiging van de leerling zonder CvI-besluit plaatsvindt. Mag de 'zendende' school de ontvangen bekostiging (deels) doorbetalen aan de 'ontvangende' school? Daarnaast vragen deze leden of de observatie moet plaatsvinden voordat een indicatietraject wordt aangevraagd. Tot slot vragen deze leden of artikel I, onderdeel K, van het wetsvoorstel zodanig kan worden gewijzigd dat inschrijving van een leerling - gedurende dat observatiejaar - mogelijk wordt op een school als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de expertisecentra.

De leerling blijft ingeschreven bij de school van herkomst. Observatieplaatsing gebeurt wanneer nog niet duidelijk is of de leerling in aanmerking komt voor een indicatie. Omdat een leerling gedurende de observatie ingeschreven blijft bij de school van herkomst, is het niet mogelijk deze leerling in te schrijven bij het (v)so. De leerlingen hebben immers geen indicatie.

De “zendende” school, die de bekostiging ontvangt voor de leerling, kan deze bekostiging (deels) doorbetalen aan de “ontvangende” school die de observatie uitvoert. De scholen moeten daarover onderling afspraken maken.

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Sharon A.M. Dijkma